

Ukradli sv. Štefana

Z rímsko-katolíckeho kostola v Žitavciach pri Vrábľoch, niekto za bieleho dňa ukradol vzácny obraz. Olejomalbu z 18. storočia na ktorej bol zobrazený sv. Štefan. Poriadne drží zloděj zrejme využil chvíľu, keď kostol upratovali.

Diana Pavlisová, redaktorka TV JOJ: „Obraz, ktorý ukradol zatiaľ neznámy páchatel' visel na tejto stene tesne pri vchode do kostola. To, že zmizol si všimla kostolníčka. Poškodené ale neboli žiadne zámky či už na hlavnom vchode alebo bočných dverách. Jediná možnosť teda je, že zloděj využil nestráženu chvíľu keď ženy upratovali.“

Stanislav Gajdoš, miestny farár: „To bol jediný možný čas a jediná možná zatiaľ alternatíva.“

Mária Valkovičová, kostolníčka: „Keď som bola vzadu s väzami, tak som si všimla tam bol ten obraz tak po pravej strane, že teda ten obraz tam nie je.“

Diana Pavlisová, redaktorka TV JOJ: „Spomínajú si však na cudzieho muža, ktorý tam prišiel v sobotu a doniesol kvety. Tvrdil im, že chce, aby mali pekný svätostánok. Je preto možné, že práve toto bol zloděj a chcel takto odlákať pozornosť.“

Opýtaná: „150 chryzantém

zanesli ich do sakristie. Medzi tým čo sa udialo no my nevieme teda.“

Diana Pavlisová, redaktorka TV JOJ: „Je možné, že išlo o krádež na objednávku, alebo chcel iba čokoľvek ukradnúť. Aj tento prípad však svedčí o tom, že zlodejov nezastaví vôbec nič.“

Stanislav Gajdoš, miestny farár: „Takýto ľudia nemajú zábrany. Pokiaľ sa jedná o peniaze že dá sa niečo speňažiť, tak prečo nie kostol. Keby mohli tak aj farára predajú.“

Diana Pavlisová, redaktorka TV JOJ: „Ukradnutý obraz sv. Štefana na ktorého fotografiu sa práve pozeráte, bol namaľovaný v roku 1776. Pochádza od neznámeho autora a jeho hodnota je asi 17 000 eur.“

Opýtaná: „Idú z kostola kradnúť, no to je hrozné.“

Opýtaná: „Len toľko chýbalo tomu človeku?“

Telefonuje Božena Bruchterová, hovorkyňa KR PZ Nitra: „V tejto veci sme začali trestné stíhanie pre prečin krádeže.“

Diana Pavlisová, redaktorka TV JOJ: „Ak by sa zloděj rozhodol tento obraz dobrovoľne vrátiť, miestny kňaz ako aj veriaci tvrdia, že by mu určite odpustili.“

JOJ, 25.10.2009

Košický arcibiskup posvätil kaplnku Najsvätejšieho srdca Ježišovho v Košiciach

Košický arcibiskup Alojz Tkáč v sobotu posvätil kaplnku Najsvätejšieho srdca Ježišovho v Košiciach. Tá bola postavená pre potreby obyvateľov Domu jezuitov.“

T. Godorová, redaktorka: „Začiatkom päťdesiatych rokov, po likvidácii rehoľných spoločenstiev, slúžila kaplnka najprv ako telocvičňa, a neskôr ako knižnica. V roku 1990 bola opäť prinavrátená Spo-

ločnosti Ježišovej, a odvtedy je centrom duchovného a liturgického života obyvateľov mesta. Vynovená kaplnka sa sobotňajúcou vysviackou stala kostolom Božského srdca Ježišovho. Autorom riešenia a realizácie oltára je akademický sochár Otmar Oliva, ktorého diela obdivujú veriaci z celého sveta aj vo Vatikáne.

STV 2, 26.10.2009

Luteráni sobášia homosexuálov

Švédski luteráni budú ako prvá cirkev na svete sobášiť aj homosexuálne páry. Rozhodnutie vstúpi do platnosti od novembra. Zrovnoprávnenie heterosexuálnych a homosexuálnych zväzkov schválil tento rok aj švédsky parlament. Luteránska cirkev je najväčšia v krajine, hlási sa k nej 80 percent obyvateľov. (mak), SME,

Výbuch Ježiša ušetril

Dvaja muži utrpeli popáleniny pri štvrtkovom výbuchu v dielni sochára Martina Pala v Stupave.

Pala pracuje na 33-metrovej soche Ježiša Krista, ktorá má stáť v Prešove. Výbuch vrah monument nepoškodil.

V dielni údajne začalo horieť. Barman zo susediacej reštaurácie sa tam išiel pozrieť aj s kamarátom. Vtom však vybuchol hrniec plný vriaceho vosku, ktorý oboch mužov zasiahol.

Lahšie poraneného barmana ošetrili zdravotníci na mieste, jeho známeho previezli na oddelenie popálenín do ružinovskej nemocnice v Bratislave.

Pala v dielni v čase výbuchu nebol. Nevedel upresniť ani to, kto bez dozoru nechal variť vosk. (jb, meg)

Plus jeden deň, 24.10.2009

Izrael, Jeruzalem: Zatýkanie veriacich

Izraelská polícia zatkla v Jeruzaleme 12 Palestínčanov potom, keď kameňmi a zápalnými fľašami zaútočili na bezpečnostné jednotky pri mešite Al Aksá. Strety s políciou sú výsledkom stupňujúceho sa napätia medzi veriacimi a políciou. Chrámová hora, na ktorej sa incident odohral, je posvätným miestom pre moslimov, kresťanov i Židov.

STV Jednotka, 25.10.2009

Centrum na liečbu rakoviny prsníka

Rakovina prsníka. Najčastejšie nádorové ochorenie u žien. Po jej diagnostikovaní čakajú pacientky mesiace plné vyšetrení a liečby. Pomôcť by im mohlo nové zariadenie, ktoré otvorili v Banskej Bystrici. Diagnosticko-terapeutické centrum je svojim vybavením raritou v strednej Európe a dnes ho posvätil biskup Rudolf Baláž.

Redaktor STV: „Základný kameň Mamma Centra svätej Agáty posvätili v roku 2007. Dnes sa jeho brány po svätej omši otvorili širokej verejnosti.“

Biskup Baláž: „To je iba pre veriace ženy, to je aj pre všetky kategórie ženské, ktoré sa nachádzajú u nás, prípadne keď prídu aj zo zahraničia, nebudeme mať proti tomu žiadne námietky.“

Redaktor STV: „Rímskokatolícka cirkev plánovala na mieste zriadiť pobočku talianskej univerzity. Neskôr pôvodný zámer zmenila a s výstavbou pomohlo aj mesto.“

Ivan Saktor, primátor Banskej Bystrice: „Po prvom tom kardiocentre máme ďalšie špičkové centrum na liečenie rakoviny prsníka. Treba pochváliť naozaj rímskokatolícku cirkev, že takýmto spôsobom zmenila obsah tejto stavby.“

Ivan Tučan, primár, šéf lekárskeho tímu: „Je komplexným diagnosticko-terapeutickým zariadením, kde pacientka dostane komplexnú starostlivosť.“

Redaktor STV: „Výhoda komplexu je, že poskytuje všetko pod jednou strechou. Len technické vybavenie centra stálo 1,5 milióna eur. Nechýba ani digitálny mamograf, či tento špeciálny stôl, jediný v strednej Európe.“

Ivan Turčan, primár, šéf lekárskeho tímu: „Vie odobrať z nej vzorku s presnosťou na 1 mm.“

Etela Mišurová, onkologická ambulancia: „Percento karcinómov prsníka sa každým rokom zvyšuje a horšie je, že sa posúva veková hranica do tých mladších vekových kategórií.“

Redaktor STV: „V najbližších týždňoch technické vybavenie doplní ešte zariadenie na magnetickú rezonanciu a CT-čko. Centrum sa tak zaradí medzi najšpičkovejšie v strednej Európe.“

Radovan Zemančík

STV Jednotka, 19:30, 24.10.2009

Bratislava bude mať viac čestných občanov

Pri príležitosti 20. výročia pádu totality udelí mesto čestné občianstvo.

Dvadsať rokov od pádu totality si mesto pripomenie aj pridelením čestných občianstiev. Pravdepodobne deň po výročí 17. novembra sa takýmto občanom oficiálne stane prvý nekomunistický prezident Československa po 40 rokoch Václav Havel, cirkevný hodnostár Jozef kardinál Tomko a prvý veľvyslanec Rakúskej republiky na Slovensku Maximilián Pammer.

Čestnými občanmi Bratislavy sa majú stať za mimoriadny prínos a zásluhy pre mesto a Slovensko v boji za slobodu a rozvoj demokracie. Tento návrh na minulotýždňovom zastupiteľstve podporili mestskí poslanci, proti nehlasoval nikto.

Vhodnosť vybraných kandidátov posudzovala predtým osobitná komisia. Jej predseda Vladimír Mráz, starosta Devínskej Novej Vsi, povedal, že všetci piati členovia komisie sa na kandidátoch zhodli.

Čestný stratil čestnosť

Hlavné mesto môže celkovo pridelovať tri ocenenia. Čestné občianstvo je jedným z nich. Takýmto občanom sa môže stať aj cudzinec.

Čestné občianstvo má právo mesto aj odnímať, odoberá ho vtedy, ak zo závažných dôvodov prestal byť čestný občan tejto pocty hodný. To však, podobne ako udelenie občianstva, musí predtým posúdiť špeciálne zriadená komisia.

„Čestné občianstvo sa podľa štatútu Bratislavy udeľuje osobám, ktoré sa osobitne významným spôsobom zaslúžili o hlavné mesto a jeho obyvateľov,“ povedala hovorkyňa magistrátu Eva Chudinová. „Alebo o mier, priateľstvo medzi národmi, alebo svojimi výkonmi obohatili ľudské poznanie.“

Podpis do Zlatej knihy

Listiny s pečaťou mesta o udelení občianstva má na slávnostnom zastupiteľstve 18. novembra odovzdávať primátor Andrej Ďurkovský. Prevziať si ich majú noví čestní občania osobne. Pri tejto príležitosti sa zapíšu aj do Zlatej knihy Bratislavy.

S menom Maximilián Pammer je v Bratislave späť napríklad aj takzvaný Mozartov dom, dnešné sídlo Rakúskeho veľvyslanectva. Pammer sa zaslúžil o jeho obnovu. Dnes je Pammer viceprezidentom Rakúsko-slovenskej spoločnosti.

Čestní občania Bratislavy

- Dr. Helmut Zilk - starosta a krajský predseda vlády Viedne
- Jeho Eminencia Mons. Ján Chryzostom kardinál Korec - sídelný biskup nitriansky
- Ladislav Chudík - člen SND
- prof. MUDr. Karol Virsik - bývalý prednosta Kliniky geriatrickej
- Edita Grúberová - svetová sopránistka
- Všetkým bolo čestné občianstvo udelené v rokoch 1989 -2009.

Lucia Tkáčiková, SME, 26.10.2009

Svätý Michal na podlahe

V železničnej nemocnici sa zjavila freska

Verný portrét tváre. Žiadne nezmyselné čiary, v ktorých len s veľkou dávkou fantázie hľadáte ľudské črty, ale realistická podobizeň! Tú objavili koncom septembra na dlážke v Železničnej nemocnici s poliklinikou v Košiciach.

„Objavil to náš upratovač v sklade, keď tam sťahoval nejaké veci.

Hneď ho to zaujalo. Podobizeň nie je ani nakreslená, ani vyrytá, je akoby vtlačená do gumolitu.

Nie je to ľudská práca. Jej vznik si nevieme vysvetliť, „hovorí ná-

mestníčka riaditeľka Mária Grullingová.

Niektorí v nemocnici považujú obraz za portrét sv. Michala, keďže sa zjavil práve na jeho meniny a je ochrancom chorých. Grullingová ma iný názor. „Skôr mi to pripomína fresku Leonarda da Vinci. Keby to bola skutočne freska, možno by sme ju speňažili, a tak získali ďalšie financie na prístroje, „dodáva s úsmevom. Zatiaľ netušia, čo s „obrazom“ spravia. Ale nechcú z neho robiť pútnické miesto. „Ak ho však chce niekto vidieť, radi mu ho ukážeme.“

Plus jeden deň, 27.10.2009

Tradícia Martina pokračuje

Šesť dní si mesto pripomenie svätomartinskú tradíciu. Pripravený je svetský aj duchovný program.

Požehnaním mladého vína 6. novembra v kaplnke sv. Ladislava v Primaciálnom paláci sa začne druhý ročník oživej tradície Svätomartinských dní. Oslavy vyvrcholia na Martina 11. novembra lampiónovým sprievodom a takzvaným Svätomartinským koštom.

Na Hlavnom námestí sa v tento deň presne o 11.00 začne veľká

ochutnávka päťdesiatky svätomartinských českých vín.

Duchovný program pod názvom Svätomartinské tri-duum prebehne v Katedrále Sv. Martina. „Budú tu slávnostné bohoslužby na veľmi dobrej umeleckej úrovni,“ povedal bratislavský arcibiskup a metropolita Stanislav Zvolenský.

Priľahlé Rudnayovo námestie bude zas dejiskom trhu umeleckých remesiel.

(lut)
SME, 27.10.2009

Banská Bystrica : Katolícka cirkev otvorila špecializovanú nemocnicu

Katolícka cirkev otvorila v Banskej Bystrici špecializovanú nemocnicu na diagnostiku a liečbu nádorových ochorení prsníka na Slovensku. Nachádza sa v novom komplexe Moyses. Diecéza do výstavby a vybavenie investovala viac ako 8 a pol milióna eur. Súčasťou je aj lekáreň, kaplnka a približne 10 ambulancií.

STV 2, 26.10.2009

STRUČNE

O týždeň 2. novembra vyvrcholí projekt Sviečka za nenarodené deti. Jeho hlavnou myšlienkou je spojiť spomienku na všetkých verných zosnulých so spomienkou na deti, ktoré sa nemohli narodiť, lebo zomreli pri potratu.

JÁN FELIX, Šport, 27.10.2009

Pred nemocnicami sa budú modliť odporcovia potratov

Pred nemocnicami sa budú modliť odporcovia potratov. Druhého novembra tak vyvrcholí projekt Sviečka za nenarodené deti. Podporuje ho aj cirkev.

Rádio OKEY, 27.10.2009

Rozhodne súd

Chátrajúci kaštieľ v Seredi trápi obyvateľov i vedenie mesta. Záchranu komplikuje to, že si naň nárokuje rímskokatolícka cirkev. Na Okresnom súde v Galante sa už viac ako rok vedie súdny spor, v ktorom je na strane odporcu mesto Sereď, Lesy SR a SPF.

Nový Čas, 28.10.2009

Dlhý nos

Biskup Richard Williamson ktorý sa „preslávil“ popieraním holokaustu, musí zaplatiť pokutu vo výške 12 000 eur. Súd v bavorskom Regensburgu o tom rozhodol na základe jeho výrokov vo švédkej televízii zo začiatku roka. V rozhovore verejne tvrdil, že počas druhej svetovej vojny žiadne plynové komory neboli a spochybnil tiež šesť miliónov židovských obetí. Popieranie holokaustu je v Nemecku trestným činom.

PRAVDA, 29.10.2009

Vzácnny obraz našli

Podarilo sa nájsť vzácny obraz, ktorý zmizol z kostola v Žitavciach pri Nitre. Z krádeže je podozrivý 44-ročný muž. Olejomalba má hodnotu najmenej 17 tisíc eur, teda viac ako pol milióna korún. Chcel ju predať hlboko pod cenu.

Redaktor TV Markíza: „Barokovo-klasicistická olejomalba neznámeho autora z 18. storočia zdobila boží dom celých 233 rokov. Keď kostolníčka zbadala, že obraz zmizol, ostala v šoku a s ňou aj miestny kňaz.“

Stanislav Gajdoš, správca fary: „Je to vzácny obraz, aj keď teda bol značne poškodený, predsa ten rok 1776 barokovo-klasicistický hovorí sám už o sebe.“

Redaktor TV Markíza: „Už do 48 hodín od nahlásenia krádeže obrazu ho policajti mali a s ním aj podozrivého muža. Cenná olejomalba je zatiaľ na policii.“

Božena Bruchterová, hovorkyňa KR PZ v Nitre: „Nitrianski kriminalisti v priebehu niekoľkých dní dôslednou operatívno-pátracou činnosťou zaistili tento ukradnutý obraz.“

Redaktor TV Markíza: „Veriaci si môžu vydychnúť. Podobizeň ich obľúbeného patróna, ku ktorému sa utiekali v mnohých ťažkostiach, sa konečne vráti na svoje miesto.“

Stanislav Gajdoš, správca fary: „Zaiste je to zázrak a hlavne veľká radosť v srdci a aj vďačnosť všetkým zainteresovaným príslušníkom.“

Redaktor TV Markíza: „Podľa našich informácií sa takýto vzácny obraz u nás predáva ťažko. Najlepšie sa dá speňažiť v zahraničí. Veriaci zo Žitaviec odkazujú zlodejovi toto.“

Mária Valkovičová, kostolníčka: „Čo s takým človekom? Nech ho Pán Boh posúdi.“

Redaktor TV Markíza: „Obraz teraz čaká dôkladná expertíza a potom by ho mali vrátiť späť do kostola. Časom ho chcú aj zreštaurovať.“

Stanislav Gajdoš, správca fary: „Reštaurovanie takéhoto obrazu je dosť nákladná, finančne nákladná záležitosť, takže uvidíme podľa finančných možností.“

Karol Mindák
a Monika Jellušová

Prvý Habsburg, čo vládol Uhorsku

Albrecht Habsburský okrem rakúskych krajín panoval aj nad Českom, Chorvátskom a Uhrami

Ako prvý príslušník hrdej dynastie spojil do spoločného štátu tri najvýznamnejšie stredoeurópske mocnosti.

V plejáde kráľovských mien uhorskej histórie však ostal prakticky neznámym.

Rakúsky vojvoda, uhorský, český, chorvátsky a nemecký kráľ Albrecht Habsburský zomrel 27. októbra 1439, pred 570 rokmi.

„Priateľ je najlepším majetkom života,“ znelo heslo panovníka, ktorý bol podľa svedectiev súčasníkov spravodlivým a láskavým. Tento cieľavedomý muž mocnej postavy, tmavej pokožky a havraních vlasov si však mimo rodného Rakúska nikdy nezískal veľkú obľubu. Azda aj preto, že okrem rodnej nemčiny sa nenaučil ani len po latinsky.

Nechuť k češtine a maďarčine neprekonal ani v čase, keď krátko pred smrťou svojho svokra Žigmunda Luxemburského už tušil, že získa koruny v štátoch týchto národností. Fakt, že oplýval náboženskou toleranciou a mal sympatie bigotných katolíkov, ale aj umiernených, mu vôbec nepomohol.

Viedenská pýcha

Albrechtovou baštou bola Viedeň, odkiaľ po smrti oboch rodičov už ako 14-ročný riadil Rakúske vojvodstvo. A to veľmi citlivo a úspešne. V obkolesení skúsených radcov zreformoval súdnicstvo, povzniesol cirkev a niekoľkoročným potláčaním prieniku husitského učenia sa zaslúžil o jeho, ale aj o svoje medzinárodné uznanie.

Na uhorský a český trón, čím spečatil svoj trojkorunový honor, sa dostal vlastne náhodou. Mohol zaň poďakovať svojej manželke Alžbete, ktorej otec Žigmund Luxemburský sa zaviazal, že ak nespodí mužského potomka, odkáže všetky dynastické práva jej. Ešte predtým, v roku 1411, jej však za snúbenca už ako dvojročnej určil práve Albrechta. A javilo sa to ako dobrý ťah. Spečatením ich manželského zväzku sa završili snahy spojiť dva významné rody a vytvoriť mohutný štát v strednej Európe s vyhlídkou na rozhodujúci mocenský podiel na kontinente.

Problémoví Uhri

Po smrti svojho svokra Žigmunda sa Albrecht okamžite porátal s jeho nenávidenou vdovou Barborou. Zároveň uhorským stavom slávnostne prisľúbil, že zruší zdanenie cirkvi a zamedzí prienik cudzincov do ich štátnych zložiek. Lenže keď v snahe zabezpečiť si súhlas i finančnú a vojenskú účasť tamojšej šľachty v boji proti Turkom prišiel do Budína na krajinský snem, v meste vypukli veľké národnostné nepokoje. Uhri, rozdráždení prítomnosťou obrovského množstva po nemecky hovoriacich dvoranov, začali krvilačne zabíjať nemecké obchodnícke a remeselnícke rody už stáročia usadené na brehoch Dunaja.

Albrecht sa tak namiesto zhromažďovania vojenských légii proti Turkom musel podrobovať nariadeniam vášnivým Uhrom, čo sa napokon vypomstilo celej krajine. Po tom, čo srbský despota Juraj Brankovič mladší definitívne prestal veriť v uhorskú pomoc, ponúkol v auguste 1439 tureckému sultánovi Muradovi II. kapituláciu Smedereva neďaleko Belehradu. Krasojazda Turkov a ich prienik k hraniciam monarchie sa mohli začať. Boli bližšie ako kedykoľvek predtým.

Smrť na nosidlách

Bojom opantaný Albrecht vtedy ešte netušil, že pred sebou má už len dva mesiace života. Z pôvodného 25-tisícového vojska, nečinne postávajúcего na brehoch Dunaja, mu aj z dôvodu epidémie červienky a hlavne zo strachu pred tureckou presilou v tábore postupne ostala len sotva pätina. A aby toho nebolo málo, panovník po konzumácii melónov ťažko ochorel, a keď už nevládal ani vysadnúť na koňa, prikázal, aby ho na nosidlách preniesli do Rakúska, kde by sa nadýchal čerstvého alpského vzduchu.

V predtuche najhoršieho ešte štyri dni pred smrťou spísal testament. V ňom stálo, že ak jeho tehotná manželka Alžbeta porodí syna, má sa tento právoplatný dedič pod výchovou príbuzných a tátorov natrvalo usadiť v Bratislave. Albrechtov skon v dedinke Neszmély neďaleko Ostrihomu priniesol jeho o štyri mesiace neskôr narodenému synovi Ladislavovi onen všeobecne známy prídomok Pohrobok.

Róbert Šedivý
SME, 27.10.2009

Zvolenský novým predsedom KBS

Konferencia biskupov Slovenska má nového šéfa. Odchádzajúceho Františka Tondru nahradil Stanislav Zvolenský. Do vedenia konferencie sa tak dostala mladšia generácia biskupov.

Redaktor: „Nového predsedu biskupskej konferencie si volia jej členovia každé tri roky. Deväť rokov zastával tento post spišský diecézny biskup František Tondra.“

Stanislav Zvolenský, predseda KBS: „Som päť rokov biskupom. Nepredpokladal som, že môžem byť zvolený za predsedu Konferencie biskupov.“

Redaktor: „Novo zvolený predseda onedlho oslávi 51. narodeniny. Kňazom je už 27 rokov. Po niekoľkoročnom pôsobení v rôznych farnostiach odišiel na štúdiá do Innsbrucku a neskôr do Ríma. Až do biskupskej vysviacky v roku 2004 pôsobil na Bratislavskej bohosloveckej fakulte.“

Stanislav Zvolenský, predseda KBS: „Chcem nadviazať na tú pozhnanú činnosť predošlého predsedu. Mám povinnosť pokračovať preto, lebo to sú dobré diela.“

Redaktor: „Biskupskú konferenciu tvoria diecézni a pomocní biskupi. V súčasnosti má 18 členov.“

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska: „Predseda verejne zastupuje ostatných biskupov a diecézy na rokovaníach či už so štátom, s inými predstaviteľmi.“

Redaktor: „Nový predseda KBS bude musieť dohliadať napríklad aj na prípravu návštevy pápeža Benedikta XVI. na Slovensku. V týchto dňoch sa pripravuje pozývaci list.“

Peter Hajnala, Markíza, 28.10.2009

Novým šéfom je Zvolenský

Novým predsedom Konferencie biskupov Slovenska sa na najbližšie tri roky stal bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský.

Nahradí tak spišského diecézneho biskupa Františka Tondru. Rozhodlo o tom dvanásť diecéznych a šesť pomocných biskupov, ktorí sú členmi konferencie. Zvolenský sa stal bratislavským arcibiskupom vlani.

(sita)

Plus jeden deň, 29.10.2009

Umučenie Krista. V réžii KSČ

Ideálny kňaz pre režim bol pasívny a málo inteligentný stavec s komunistom v rodine.

Ako sme žili pred rokom 1989. Očami expertov, ale aj obyčajných ľudí, ktorí žili v (ne)normálnej dobe. Jedinečný pohľad na čas pod krídlami socializmu, spomienky pamätníkov i dobové fotografie v novom seriáli HN. Dnes: NÁBOŽENSTVO

„Pápež?“ pýtal sa raz Josif Vissarionovič Stalin Churchilla. „A ten má koľko divízií?“ Cirkev a viera majú v sebe silu, ktorú komunistickí vodcovia nemohli a vlastne ani nechceli pochopiť. Pre nich bolo toto duchovno prežitkom, ktorý vôbec nezapadal do ich ideológie. „Náboženstvo pokladali za niečo prekonané a nevedecké. Už v roku 1960 sa do ústavy dostal marxizmus-leninizmus ako oficiálny a jediný správny svetonázor,“ objasňuje historik Róbert Letz.

Pre komunistov šlo o ideológiu, ktorá sa stala útočiskom pre zvyšky nepriateľských tried a zotročovala ľud. Aj preto sa v Československu, podľa príkladu socialistického sovietskeho brata, rozbehli sa politické procesy a obrovské ateistické kampane. „Zastihlo to najmä štátnych úradníkov, učiteľov, príslušníkov armády a bezpečnosti, ktorí mali vystúpiť z cirkvi,“ vysvetľuje Letz.

Viera či kariéra. Vyberte si

Ako vlastne žil veriaci? „Často dvojité životom. Vedel, že je vnímaný ako človek druhej kategórie,“ objasňuje cirkevný historik Jozef Hal'ko. Do určitej miery ste mohli chodiť do kostola, to áno. Ale ak ste mali dosah na spoločnosť ako politik, umelec, alebo aj jednoduchý učiteľ na dedine, boli ste prísne monitorovaní. „To všetko preto, že kostol či verejné vyznávanie náboženstva priamo ohrozovali kariéru postup,“ pripomína Hal'ko. To bol tak trochu aj úmysel. Potlačiť duchovno za hrubé múry kostolov, umlčať a pomaly zadusiť ten vplyvný hlas. Toto postihlo podľa Letza najviac katolícku cirkev, ktorá týmito vonkajšími prejavmi žije. Žiadne cirkevné slávnosti, sprievody, spolky... Klasická ruská salámová taktika. Často sa však ľudia len tvárili a pre ľahší život odsunuli Boha do vedľajšej dediny a pokrstili syna u bratranca v inom meste. Poznate ten dobový vtíp o tom, že sa

komunistom zvýšia dávky na benzín? Ved' musia chodiť každú nedeľu do kostola o dvadsať kilometrov ďalej.

Kňaz s červenou knižkou

Ak ste chceli svoju ratolesť zapísať na náboženstvo, mohli ste. Oficiálne sa vyučovalo, no hádzali sa mu polená pod nohy. Rodičia museli podpísať povolujúci papier a vytvorili dieťaťu kádrový posudok, ktorý sa s ním vliekol až pred brány vysokej školy, ktoré zostali pre tieto „rebelantské deti“ väčšinou navždy zatvorené. „Jedna pani, ktorá pracovala na vysokej škole, mi hovorila o tom, ako malí červeným perom podčiarknuté mená žiakov, ktorí chodili na náboženstvo. Ak vyštudovali, bol to skôr malý zázrak,“ spomína si kňaz Anton Srholec.

Ani budúci duchovní to nemali ľahké. Na Slovensku existovala počas normalizácie len jedna teologická fakulta a kňazský seminár v Bratislave. Prijímalo sa málo študentov, preferovali sa tí, ktorí mali rodičov komunistov alebo zamestnancov JRD. „Väčšinou sa vyberali tí menej zdatní a menej inteligentní a muselo ich byť čo najmenej. Bol to nástroj, ktorý mal cirkev priviesť do útlmu - duchovní boli prestarnutí, nestíhali učiť, slúžiť omše, sobášiť. Dobrý bol pasívny kňaz, ktorý nevyvíjal nijaké aktivity,“ vysvetľuje Letz. A na dôležitých pozíciách boli najmä kamaráti režimu.

Ak ste priveľmi vystrkovali rožky alebo nezapadli, mali pre vás „jednoduché“ riešenie. V lepšom prípade spoločenská vydedenosť, v horšom väzenie, nútené práce, a v najhoršom - smrť. Nebolo zľutovania. Vzdelaní kňazi pracovali fyzicky, aby prežili. Tí zásadoví trpeli a boli prenasledovaní. V mene komunizmu. Boh tam nemal čo robiť.

Cirkvou proti cirkvi

Spôsobov, ako rozvrátiť cirkev, mal režim viac. Jedným bolo aj to, že si vytypoval určitú skupinu ambiciózných kňazov, ktorí boli ochotní deklarovat' svoju lojalitu voči režimu za určité výhody. Štátna bezpečnosť sa snažila preniknúť medzi katolíckych, evanjelických, gréckokatolíckych, pravoslávnych kňazov, získavať spolupracovníkov a robiť určitý rozvrat zvnútra. „Oni si presne vytypovali kňaza. Vlastne si ich

rozdelili na tých, ktorí sú ochotní spolupracovať, na neutrálnych a na nepriateľov,“ konštatuje Letz.

Drvivá väčšina bola podľa neho získaná na spoluprácu s ŠtB na základe vydierania. „Našli si niečo z jeho minulosti - politickú činnosť, ženy, alkohol alebo niečo, čím ho mohli vydierať. Väčšinou to boli slabšie charaktery a ŠtB to využila.“ Za odmenu dostávali lepšie fary, slúžili v mestách, mohli viac rozširovať náboženskú literatúru, čo posilňovalo ich autoritu a na druhej strane to zoslabovalo autoritu ostatných. Vývoj v samotnej katolíckej cirkvi mal podľa Hal'ka niekoľko rozmerov. Je to pokračujúca alegória z čias Ježiša. Peter, ktorý zradí a oľutuje, Judáš zradí, no neoľutuje a je vlastne prvým eštabakom etablovaným do cirkvi, a potom Ján, ktorý vytrvá verný pod krížom. Všetky tieto archetypy sa opakujú v celých cirkevných dejinách, rovnako ako počas socializmu. „Sú tu kňazi i veriaci, ktorí zradili a oľutovali, ktorí neoľutovali, a aj takí, ktorí neohli chrbticu a vydržali. Takisto aj veriaci. Má to aj druhú stránku. Napríklad komunistami rozprášané rehole v 50. rokoch sústredili okolo seba bývalých kolegov alebo mladých študentov a pracovali s mládežou. „Bol som svedkom niekoľkých tajných rehoľných sľubov, ktoré sa udiali v bytoch v tajnej konšpiračnej atmosfére,“ spomína Hal'ko.

2 000 rokov

„Viera má byť zásadová. Nemá sa báť stáť si za svojím a oponovať moci, ak sa spreneverí morálke. Kresťanstvo to viac či menej úspešne robí už 2000 rokov,“ hovorí Letz. Nikto vám ani počas komunizmu nemohol zakázať modlitbu, nikto vám nemohol zakázať mať vzťah k Bohu. „Niekedy sa zdá, že tí ľudia vo väzeniach boli vnútorné slobodnejší ako tí, čo sa vonku pokúšali zachrániť si holú kožu, aj za cenu kompromisov,“ uzatvára Hal'ko. Viera, náboženstvo, cirkev nakoniec prežili tých štyridsať komunistických rokov ušľapavania. Občas zlyhali len jednotlivci.

Našli si niečo z kňazovej minnlosti - politickú činnosť, ženy, alkohol alebo niečo, čím ho vydierali. Väčšinou to boli slabšie charaktery a ŠtB to využila.

Róbert Letz, historik
Andrea Szócsová, HN, 30.10.2009

Komunisti viere paradoxne pomohli

Nepohodlný kňaz. Prezident Konfederácie politických väzňov Slovenska. Bol väznený dvanásť rokov, z toho osem färal v Jáchymove. Väčšinu života pracoval rukami, za kňaza ho vysvätil sám pápež. Bol aj pri búraní totality. Po revolúcii mu však biskup Sokol nepridelil farnosť. Celý život mu ide najmä o človeka. Anton Srholec.

Komunisti sa snažili potláčať vieru a cirkev 40 rokov. Prečo im to nevyšlo? - Potláčali ju, ale paradoxne jej svojim spôsobom aj pomohli. Preosievali ľudí a ich charaktery. Slabí odpadli a pridali sa k nim. A tí, čo vydržali - posilnili svoju vieru. Viera je pre každé počasie. A počas prenasledovania Hitlerom či komunistami boli ľudia ochotní za svoju vieru trpieť a prinášať veľké obete.

Aké boli ich zbrane?

- Najprv, keď chceli zničiť hierarchiu, vohnali kňazov do väzenia a tých, ktorých nezatvorili, tých zapojili do mierového hnutia katolíckeho duchovenstva - organizácie, ktorá ich zapriahla do budovania socialistického sveta.

Čím bol veriaci človek pre režim?

- Ničím. Na Slovensku bolo vo väznicach viac ako 71-tisíc mužov a žien a v každej väznici boli oddelení od kriminálnikov, aby ich neovplyvňovali a neobracali na vieru. Nazývalo sa to oddelenie Vatikán. Veriaci boli druhotriedni ľudia dobrí na manuálnu prácu.

Pracovali ste ako robotník, färali ste osem rokov v jáchymovských úradných baniach. Na jeden život priveľa, nemyslíte?

- Niektorí sú postihnutí telesne, no musia sa s tým zmieriť, iní nemohli študovať a sú postihnutí spoločensky. Bolo nám mnohým súdené ísť ťažkou cestou, nemôžem však nadávať.

Môžete...

- Nie. Takisto ako študent, ktorý nemôže ffrflať nad ťažkými skúškami, ktoré vedú k diplomu.

Čo s tými, ktorí neboli takí silní ako vy?

- Vychádzam z biblickej múdrosti: Nesúďte nikoho, aby ste neboli sami súdení.

To stačí?

- Súdenie nám nepomôže.

Čo pomôže?

- Pripomínať si príbehy ľudí, ktorí svoje životy obetovali, alebo ich nemohli rozvinúť. Umierali vo väzení, vo veľkej chudobe, veľkom ponížení. Nesmieme na nich zabudnúť.

Musia byť výstrahou a výzvou, aby sme chránili svoju slobodu. Nesmieme padnúť pod kolesá ďalšej mašinérie.

Môže sa niekto úplne zmieriť s poznaním, že jeho blízki či známi naňho donášali ŠtB?

- Za všetkým sú konkrétni ľudia. V tom je zločinnosť komunizmu. Platil uduvačov, funkcionárov, ktorí nevytvárali žiadnu hodnotu, len udávali. Často sa ma pýtajú práve na toto zabudnutie a hrubú čiaru...

A čo im odpovedá človek a kňaz, ktorého bývalý režim nešetřil?

- Každý si nesieme svoju vinu. Ten, ktorému bolo ukrivdené, by sa mal pýtať a mal by poukázat' na zločiny, ak chce spravodlivosť. Ja tvrdím, že mu to vôbec nepomôže. Biblické je - chod' za ním a povedz mu to do očí. Ale tým, čo otročili v Jáchymove, tým, ktorí trpeli vo väzení, dreli až kým vládali - tým to nepomôže, nikto im nevráti ich život.

Takže sa k tomu nemáme vracat'?

- Nemáme na to čas. V tejto modernej dobe treba ísť dopredu. Po tých 40 rokoch komunizmu som hrdý na to, že systém padol bez jediného výstrelu. Komunizmus položili na lopatky čisté ruky mladých ľudí a študentov. Beriem to ako zázrak. A tie hrôzy pripomíname len preto, aby sme si vážili demokraciu a stavalí sa k nej zodpovedne.

Nikdy ste ani na okamih nezapochybovali o Bohu, ako to mohol dopustiť?

- Moje pochybnosti si nesiem so sebou celý život. Ja si myslím, že nikto nie je tak veriaci, aby nemal pochybnosti. Rozšíril som Boha a to božie môžem vidieť vo všetkom, čoho sa dotýkam, čo je okolo mňa. V prírode, v jej rytme a múdrosti, alebo v krásnych, čestných ľuďoch, ktorí žijú okolo mňa. Ak zavriem oči, nevidím nič tak isto ako ostatní ľudia - kráčam v tme. Ale ak raz človek uzrel svetlo, ide za ním.

Ako hodnotíte tých 20 rokov slobody?

- Nemám odvahu stratit' človeka. Pre mňa viera znamená stáť pri človeku a počúvať ho. Viera prežíva za posledných dvadsať rokov veľký posun vo svojich vonkajších prejavoch.

Na viere je niečo ako na človeku, tá duchovná podstata zostáva v nás. Sme ako dieťa oddané svojim rodičom, no na druhej strane musíme našu vieru a vlastne aj celý život žiť v zmenených

podmienkach. Pre nositeľov viery je to problém.

Prečo?

- Majú sklon k hierarchii. Majú sklon konzervovať a udržiavať tradíciu a ponúkať ju ako jediný prejav viery. Ľudia však žijú v tomto svete, mnohí to robia čestne, poctivo a zodpovedne. Treba to uznať ako ich cestu. Viera je skôr kultúra života.

O čom to teda dnes celé je?

- O hĺbke človeka. Za dvadsať rokov sme postavili veľa kostolov, no nie sú v nich ľudia, ktorí by pochopili moderného človeka. Ten má svoje kritériá, radosť i nároky, ale nevzdáva sa toho, čo sme zdedili po svojich rodičoch a starých rodičoch, teda tej viery.

V ubytovni Resoty sa už dvadsať rokov staráte o bezdomovcov. Prečo to robíte?

- Sám sebe človek občas ťažko rozumie. Celý svoj život som žil tak trochu na okraji spoločnosti. Živil som sa manuálnou prácou a vždy som vnímal ako dar, keď ma ľudia prijali alebo pochopili. Mal som šesťdesiat rokov, vstúpil som do dôchodku, a zrazu sa títo ľudia v roku 1989 ocitli na ulici. Mne ich bolo veľmi ľúto. Možno je to aj istá forma potreby otcovstva. Sám neviem, ale nedá sa to zastaviť, nedá sa to opustiť. Jednoducho žijem s nimi.

Ak zavriem oči, nevidím nič tak isto ako ostatní ľudia - kráčam v tme.

Za všetkým sú konkrétni ľudia. V tom je zločinnosť komunizmu, hovorí Srholec. V roku 1978 sa stalo niečo nečakané - za nového Svätého Otca zvolili Poliaka, človeka z komunistickej krajiny. Kardinál Karol Wojtyła si zvolil meno Ján Pavol II. Krátko po svojom zvolení nástojil na pápežskej ceste do rodnej krajiny. Na jar roku 1979 mal výnimočnú príležitosť, keďže sa pripravovali oslavy 900. výročia smrti poľského patróna Stanislava. Ak by ho do krajiny nepustili, priznali by komunisti strach. Milióny katolíkov utláčaných komunistickým režimom po rokoch totality vtedy uvideli prichádzať pastiera v bielom rúchu, ktorého slová „Nebojte sa!“ navždy zmenili históriu. Prvá cesta Jána Pavla II. do Poľska neznamenala len návrat pápeža do poľskej vlasti, ale šlo aj o návštevu krajiny za železnou oponou. Ján Pavol II. sa priamym politickým výrokom vyhýbal. Poliáci však pochopili utajený význam jeho slov veľmi dobre a tisíce

ľudí mu vo Varšave odpovedali skandovaním: „My chceme Boha, my chceme Boha!“ **Zdroj - radiovicana.org**

Vasil' Hopko gréckokatolícky biskup

Patrí k veľkým osobnostiam gréckokatolíckej cirkvi. Narodil sa 21. apríla 1904 v Hrabskom pri Bardejove.

Po kňazskej vysviacke sa venoval mládeži, robotníkom, študentom, nezamestnaným. Neskôr bol vymenovaný za pomocného biskupa prešovského a titulárneho biskupa midiľského. Keď sa chopili moci komunisti, pre pomocného biskupa sa začala krížová cesta väznicami. Na jeseň 1957 ho odsúdili na 15 rokov väzenia za protištátnu činnosť. Okrem odňatia slobody dostal aj peňažný trest, odsúdili ho na stratu čestných občianskych práv na 10 rokov, a prepadnutie majetku. Väzenské zaobchádzanie mu podlomilo zdravie, preto ho prepustili, no zostal pod policajným dozorom. Po Pražskej jari bola obnovená činnosť gréckokatolíckej cirkvi, vymenovali ho za svätiaceho biskupa. Normalizačný režim mu nedovolil vykonávať funkciu. Zomrel 23. júla 1976. Počas exhumácie zistili prítomnosť jedu - arzénu v jeho ostatkoch, ktorý podľa analýz musel byť podávaný v malých dávkach dlhý čas. **Zdroj - osobnosti.sk**

Kádrový dotazník a umiestenka

Každý musel po nástupe do zamestnania vypísať dotazník a uviesť v ňom, s kým udržiava kontakty, aké noviny číta, či si dopisuje so zahraničím, či cestuje a s kým sa stretáva. Napríklad ste ho našli na transfúznej stanici, kde bola v dotazníku pre darcu aj otázka, či udržiava styky s mužmi. V novembri 1970 museli všetci vyplniť tento kádrový dotazník. Kto nevyhovoval, toho prepustili. Umiestienka bol dokument, čosi ako povolávací rozkaz, písomné pridelenie miesta, ktorú vydávala vysoká škola svojim absolventom po úspešnom ukončení štúdia. Táto listina vznikla dohodou medzi školou a podnikom, v ktorom mal absolvent nastúpiť s posvätením nadriadených orgánov (napríklad KNV, ONV, OV, KSS). Samozrejme, bola vstupenkou do tých menej atraktívnych pozícií. O miestenky medzi absolventmi veľký záujem nebol. Bol to skôr konečný trest za slabší triedny pôvod, ako odmena za dobré štúdium. Z knihy: Normálne 70. roky od Juraja Šeba.

Andrea Szócsová, HN, 30.10.2009

Scientológov pokutujú za podvod

Francúzsky súd nariadil scientológom zaplatiť 600-tisíc eur. Nezakázal im však činnosť

Piatich popredných členov kontroverznej cirkvi vo Francúzsku odsúdili na nepodmienečné tresty.

Keď budú scientológovia bilancovať rok 2009, na koniec októbra nebudú spomínať v najlepšom. Najprv internetom prebehol list kanadského režiséra Paula Haggisa, v ktorom odsúdil praktiky scientologickej cirkvi a jej hovorcovi oznámil, že z nej po 35 rokoch vystupuje.

Horšia správa však prišla z Francúzska. Parížsky súd včera odsúdil scientologické organizácie pôsobiace v krajine na zapltenie pokuty 600-tisíc eur a jej popredným členom vymeral niekoľkomesačné podmenečné tresty.

Podviedli svojich členov

Francúzi už roky odmietajú uznať scientológiu za náboženstvo a parlamentná správa z roku 1995 o tejto cirkvi hovorí ako o sekte. S prvým obvinením prišla v roku 1998 jedna Francúzka, ktorá sa sťažovala, že od nej scientológovia vylákali za knihy, lieky a rôzne prístroje okolo 21-tisíc eur.

Prípado sa dostal pred súd, ktorý uznal, že štyria poškodení prišli o svoje peniaze na základe klamlivých sľubov. Okrem údajného vodcu scientológov vo Francúzsku Alaina Rosenberga sa pred súd postavili aj ďalší piati členovia cirkvi, ktorí boli odsúdení podmenečne na jeden a pol až dva roky väzenia.

Francúzsko za posledných desať rokov súdilo viacerých členov cirkvi, tentoraz však ide o prvý prípad, keď bola obvinená samotná organizácia ako celok.

Po žiadosti prokuratúry o rozpustenie scientológov v krajine sa zistilo, že zákon, novelizovaný tento rok v máji, neumožňuje rozpustiť právny subjekt na základe podvodu.

Praktiky scientológov najnovšie kritizoval aj jeden z prominentných členov cirkvi, ktorý sa rozhodol opustiť jej rady po 35 rokoch. Paul Haggis, režisér oskarového filmu Crash a scenárista filmového hitu Million Dollar Baby, oznámil svoj odchod od scientológov v liste.

Miešali sa mu vrah do rodiny

Haggisovi prekážalo, že scientológovia údajne podporili návrh zákona, ktorý zakazuje homosexuálne sobáše v Kalifornii. Cirkev kritizoval aj za to, že sa miešala do jeho rodinných záležitostí. V liste, ktorý sa dostal na internet, vyčíta hovorcovi organizácie, že nariadila jemu a jeho manželke, herečke Deborah Rennardovej, aby sa rozišla so svojimi rodičmi.

„Ja som to odmietol urobiť. Nikdy som nebol dobrý v poslušnosti príkazov, zvlášť, keď podľa mňa sú morálne hanebné,“ citovala z listu televízia ABC News. Hovorca scientológov Tommy Davis tvrdí, že ich pobočka v San Diegu sa na stránku proti homosexuálnym sobášom dostala omylom.

Odmietol tiež obvinenia, že by cirkev niečo Haggisovcom prikazovala. „Cirkev také veci nerobí,“ povedal Davis pre ABC News. Režisér údajne žiadal cirkev už dávnejšie, aby vyjadrila svoj postoj k homosexuálom. Davis tvrdí, že by išlo o politické stanovisko, čomu sa cirkev vyhýba.

**Tomáš Hudák
SME, 28.10.2009**

Evanjelická cirkev v Nemecku si zvolila do svojho čela po prvýkrát v histórii ženu

Evanjelická cirkev v Nemecku si zvolila do svojho čela po prvýkrát v histórii ženu. Margot Kässmannová potvrdili na tomto poste drvivou väčšinou hlasov. 51-ročná biskupka je držiteľkou doktorátu z teológie a má štyri odrastené deti. V nemeckej evanjelickej cirkvi je jednou z dvoch biskupiek. Vysvätená bola v roku 1985 a zastáva veľa cirkevných funkcií. Margot Kässmannová je považovaná za politicky aktívnu a mediálne zbehlú. Patrí k významným osobnostiam nemeckého protestantizmu. **Rádio Lumen, 28.10.2009**

Konferencia biskupov Slovenska

Novým predsedom Konferencie biskupov Slovenska je od včera bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský, biskupi ho zvolili na plenárnom zasadnutí na Donovaloch. Ďalšie informácie z rokovania telefonuje hovorca KBS Jozef Kováčik: „Medzi dôležitými bodmi rokovania pléna bola aj téma návštevy Svätého otca na Slovensku, slovenskí biskupi pozývajú Svätého Otca v rámci osláv 1150. výročia príchodu svätých vierozvestcov Cyrila a Metoda na naše územie, no a predpokladaný termín je 3. až 5. júla 2012. Biskupi schválili okrem iného aj mediálne projekty, ktoré získali podporu zo zbierky na katolícke médiá na rok 2009. Celkovo podporili 35 projektov v sume viac ako 150-tisíc eur. Osobitnou informáciou bola aj informácia ohľadom prípravy na manželstvo, ukázalo sa, že naozaj len cirkvi robia systematickú vzdialenú alebo blízku prípravu na manželstvo, a práve preto je potrebné do nej investovať čas aj prostriedky, a biskupi odsúhlasili aj osobitný program práve prípravy na manželstvo.“ **STV Jednotka, 29.10.2009**

Všetci svätí

Naša ústava hneď vo svojom prvom článku tvrdí, že Slovenská republika je štátom, ktorý sa neviaže na nijakú ideológiu ani náboženstvo. Pohľad na zoznam štátnych sviatkov a dní pracovného pokoja, ktoré táto krajina považuje za hodné každoročnej oslavy, však spomínaný článok ústavy spochybňuje. Do tejto kategórie u nás patrí pätnásť dní, deväť z nich je zároveň cirkevnými sviatkami. Výsledkom je, že na Slovensku si vznik Československa v októbri 1918 a Martinskú deklaráciu, ktorou sme sa k nemu o dva dni neskôr formálne prihlásili, pripomíname len ako pamätné dni. Na viac nezostalo miesto. O tom, že vznik spoločného štátu bol pre Slovensko popri nežnej revolúcii a SNP (štátnymi sviatkami sú) rozhodujúcou udalosťou, ťažko pochybovať.

Prvou možnosťou, ako to zmeniť, je rozšíriť počet štátnych sviatkov a dní pracovného pokoja. To by však narazilo na oprávnenú neochotu rozširovať už i tak dlhý zoznam voľných

Konferencia biskupov: Pozvanie pre pápeža

Návšteva pápeža na Slovensku či zdokonalovanie prípravy mladých ľudí na manželstvo. Aj to boli témy dvojdného zasadania Konferencie biskupov Slovenska.

Redaktorka STV: „Nový predseda Konferencie biskupov Slovenska Stanislav Zvolenský nechce v smerovaní Katolíckej cirkvi na Slovensku nič meniť.“

Stanislav Zvolenský: „Zameriam sa na to, aby som svojou činnosťou upevňoval jednotu v našom spoločenstve biskupov.“

Redaktorka STV: „Biskupi sa zaoberali aj návštevou pápeža na Slovensku, ktorá by mohla byť v lete 2012. Pozývaci list by mal pápež dostať diplomatickou poštou v najbližších hodinách.“

Stanislav Zvolenský: „Do toho listu sme vložili aj našu túžbu, že by sme boli radi, keby samozrejme navštívil hlavné mesto Bratislava, keby navštívil aj novú diecézu Žilina. Keby navštívil aj na východnom Slovensku mesto Prešov a vyvrcholenie návštevy by malo byť v Nitre.“

Redaktorka STV: „Biskupi schválili aj projekty na podporu predovšetkým katolíckych médií.“

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Tento rok podporia 35 projektov vo výške viac ako 150 tisíc eur.“

Redaktorka STV: „Jednou z priorit nového predsedu Konferencie biskupov Slovenska je aj zdokonalovanie prípravy mladých ľudí na manželstvo.“

**Jana Kršňáková
STV 1, 29.10.2009**

Dušičkové tradície verzus halloweenska komercia

Sviatok Všetkých svätých a Pamiatky zosnulých, u nás známe aj ako dušičky, patri ku každoročným jesenným tradíciám. Ale viete vôbec odkiaľ tento sviatok pochádza?

Podľa etnologickej Kataríny Nádaskej dušičky ako spomienka na mŕtvych predkov siahajú do predkresťanského obdobia, keď si ľudia uctievali svojich zosnulých. Po prijatí kresťanstva cirkev ustanovila tento deň ako sviatok úcty a spomienky na zosnulých, za ktorých sa živí modlia. K tomuto sviatku neodmysliteľne patria i tisíce sviečok zapálených na cintorínoch, množstvo vencov a chryzantém.

Ale i obrovské vyrezané tekvice pred dverami domov, strašidelné masky a veľká halloweenska zábava. Hallo ween je zasa sviatok ktorý vznikol pri príležitosti keltských osláv Samhain. Ten sa oslavuje v noci z 31.

októbra na 1. novembra. „Je to sviatok ochrany pred démonmi, čarodejnicami,“ hovorí Nádaská. Sviatok sa podľa nej z Európy dostal do USA, odkiaľ sa neskôr opäť vrátil do Európy ako pohanský sviatok pripomínajúci si rôzne strašidlá. Dnes má podobu, akú poznáme z amerických halloweenskyh filmov, kde deti prelečené v hrôzostrašných maskách chodia od domu k domu a zbierajú výslužky v podobe sladkostí či peňazí s vetou: „Trick or treat“, čo v preklade znamená: „Obdarujte nás, lebo vám čosi vyvedieme.“ U nás sa skôr udomácňujú halloweenske radovánky pre dospelých.

„Halloween má na Slovensku skôr komerčný charakter, keďže dušičky majú tradíciu ľudovú i kresťanskú, takže sa u nás pravdepodobne udržia. Halloween je skôr o zábave a strašení.“

(jaj), HN, 30.10.2009

dní. Potom je však správnu, aj keď konfliktnou cestou, zaradiť 28. október do prominentného zoznamu na úkor iného významného dňa. A ako jasný favorit sa ponúka niektorý z deviatich cirkevných sviatkov, ktoré si štát v návale spirituality osvojil za svoje - štát, ktorý sa podľa ústavy neviaže na nijaké náboženstvo. Je nepochybné, že veľká väčšina obyvateľov Slovenska sa hlási

ku kresťanstvu, ale rovnako nepochybné je aj to, že štát by mal v prvom rade sláviť udalosti, ktoré sú významné preň, a nie pre cirkvi. Pretože aj tým hovorí, aký by chcel byť. A hlásiť sa k odkazu spoločného Československa, aj s jeho chybami, vôbec nie je hanba. Práve naopak. Nech si cirkev oslavuje všetkých svätých, ale štát by preto nemal zabúdať na seba. **Roman Pataj, SME, 30.10.2009**